

Sygn. akt I C 232/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 lutego 2015 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: **Sędzia Sądu Okręgowego Zofia Homa**

Protokolant: Ilona Pasternak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12 lutego 2015 roku

z powództwa T. C., J. C., B. C., A. C., W. C., R. C.

przeciwko Ubezpieczeniowemu Funduszowi Gwarancyjnemu z siedzibą w W.

o zadośćuczynienie

1. zasądza od pozwanego Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego z siedzibą w W. na rzecz powódki T. C. tytułem zadośćuczynienia kwotę 30 000,00 (trzydzieści tysięcy) złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 21 stycznia 2013 roku do dnia zapłaty;
2. zasądza od pozwanego Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego z siedzibą w W. na rzecz powoda J. C. tytułem zadośćuczynienia kwotę 25 000,00 (dwadzieścia pięć tysięcy) złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 21 stycznia 2013 roku do dnia zapłaty;
3. zasądza od pozwanego Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego z siedzibą w W. na rzecz powoda B. C. tytułem zadośćuczynienia kwotę 25 000,00 (dwadzieścia pięć tysięcy) złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 21 stycznia 2013 roku do dnia zapłaty;
4. zasądza od pozwanego Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego z siedzibą w W. na rzecz powódki A. C. tytułem zadośćuczynienia kwotę 25 000,00 (dwadzieścia pięć tysięcy) złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 21 stycznia 2013 roku do dnia zapłaty;
5. zasądza od pozwanego Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego z siedzibą w W. na rzecz powódki W. C. tytułem zadośćuczynienia kwotę 25 000,00 (dwadzieścia pięć tysięcy) złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 21 stycznia 2013 roku do dnia zapłaty;
6. zasądza od pozwanego Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego z siedzibą w W. na rzecz powoda R. C. tytułem zadośćuczynienia kwotę 25 000,00 (dwadzieścia pięć tysięcy) złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 21 stycznia 2013 roku do dnia zapłaty;
7. w pozostałym zakresie powództwo oddala;
8. koszty procesu pomiędzy stronami wzajemnie znosi;
9. nakazuje ściągnąć od pozwanego Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Lublinie kwotę 8 709,10 (osiem tysięcy siedemset dziewięć złotych dziesięć groszy)

tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych od których powodowie byli zwolnieni, w pozostałym zakresie nieuiszczone koszty sądowe od których powodowie byli zwolnieni przejmują na rachunek Skarbu Państwa.

IC 232/13

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 1 marca 2013 roku powodowie T. C., J. C., B. C., A. C., W. Z. i R. C. wnieśli o zasądzenie od pozwanego Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego z siedzibą w W. łącznie kwoty 310 000,00zł. w tym:

- T. C. kwoty 60 000,00zł. tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych powódki tj. więzi uczuciowej i emocjonalnej pomiędzy żoną i mężem (na podstawie art. 448kc w zw. z art. 24§1kc) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 21 stycznia 2013 roku do dnia zapłaty;

- J. C. kwoty 50 000,00zł. tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych powoda tj. więzi uczuciowej i emocjonalnej pomiędzy synem i ojcem (na podstawie art. 448kc w zw. z art. 24§1kc) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia następującego po upływie trzydziestu dni od daty doręczenia pozwu do dnia zapłaty;

- B. C. kwoty 50 000,00zł. tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych powoda tj. więzi uczuciowej i emocjonalnej pomiędzy synem i ojcem (na podstawie art. 448kc w zw. z art. 24§1kc) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 21 stycznia 2013 roku do dnia zapłaty;

- A. C. kwoty 50 000,00zł. tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych powódki tj. więzi uczuciowej i emocjonalnej pomiędzy córką i ojcem (na podstawie art. 448kc w zw. z art. 24§1kc) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 21 stycznia 2013 roku do dnia zapłaty;

- W. Z. kwoty 50 000,00zł. tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych powódki tj. więzi uczuciowej i emocjonalnej pomiędzy córką i ojcem (na podstawie art. 448kc w zw. z art. 24§1kc) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 21 stycznia 2013 roku do dnia zapłaty;

- R. C. kwoty 50 000,00zł. tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych powoda tj. więzi uczuciowej i emocjonalnej pomiędzy synem i ojcem (na podstawie art. 448kc w zw. z art. 24§1kc) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 21 stycznia 2013 roku do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, iż w wyniku wypadku drogowego z dnia 24 października 2011 roku, śmierć poniósł mąż i ojciec powodów – C. C.. Winnym spowodowania wypadku Z. B.. Wobec śmierci sprawcy Prokuratura Rejonowa w Lubartowie umorzyła dochodzenie w sprawie niniejszego wypadku.

Pojazd którym poruszał się sprawca (O. (...) ne rej. (...)) nie posiadał ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej. Pozwany co do zasady przyjął swoją odpowiedzialność za skutki wypadku i wypłacił w 2000 roku T. C. 8 000,00zł. zaś B., A., W. R. po 6 000,00zł. tytułem odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej. J. C. nie otrzymał żadnej kwoty od pozwanego. Pozwany przyjął przyczynienie zmarłego C. C. do skutków wypadku. Powodowie przyznają fakt, iż C. C. jechał z nietrzeźwym kierowcą i wynikające z tego faktu przyczynienie.

Roszczenia T., B., A., W. i R. zostały zgłoszone pozwanemu pismem z dnia 6 grudnia 2012 roku. Pozwany nie uznał żądań powodów za uzasadnione.

W związku z tym, że zawinione działanie Z. B. – sprawcy wypadku – powodujące śmierć C. C. miało miejsce w dniu 24 października 2008 roku powodowie nie mogą dochodzić zadośćuczynienia na podstawie art. 446§4 kc, bowiem przepis ten został wprowadzony dopiero nowelą z dnia 3 sierpnia 2008 roku. Dochodzone przez powodów roszczenie zadośćuczynienia opiera się na naruszeniu osobistych, bowiem spowodowanie śmierci osób najbliższych przez osobę trzecią (w wypadku komunikacyjnym) stanowi naruszenie dobra osobistego najbliższych członków rodziny zmarłego. Podstawę prawną roszczeń stanowi zadośćuczynienia stanowi więc art. 448kc w zw. z art. 24§1 kc.

Więzi rodzinne w rodzinie C. były przed śmiercią C. C. bardzo silne. Wszyscy członkowie rodziny zawsze mogli liczyć na jego pomoc. Rodzina była dla powodów ostoją i źródłem poczucia bezpieczeństwa. Poczucie bezpieczeństwa, co oczywiste wiązało się dla dzieci (J., B., A., W., R.) przede wszystkim z faktem posiadania kochających rodziców, dla powódki T. C. kochającego męża. W chwili śmierci ojca J. miał 16 lat, (...) lat, (...) lat, W. 7 lat, R. zaledwie 6 lat. Wiadomość o wypadku i śmierci C. C., stała się punktem zwrotnym i najgorszym wydarzeniem w życiu powodów. Wstrząs psychiczny był bardzo silny u żony pokrzywdzonego. Spędziła ona ze zmarłym znaczną część swojego życia i małżonkowie zawsze byli ze sobą bardzo blisko. Wstrząs psychiczny przeszedł u niej początkowo w rozpacz, następnie smutek, depresję, brak chęci do życia, bezsenność, płacliwość, zniechęcenie. Również dzieci pokrzywdzonego uważają śmierć ojca za najtragiczniejszą chwilę w życiu. Zostały w jednej chwili pozbawione poczucia bezpieczeństwa, wsparcia, opieki ze strony ojca, a ich dom rodzinny na wiele lat stał się smutny i pusty. Żałoba powodów nigdy się nie zakończyła. Rozpacz, smutek i żal towarzyszą im do dziś, mimo upływu kilku lat od wypadku. Szczególnie trudnymi momentami są święta, uroczystości rodzinne i ważne chwile w życiu jak śluby, chrzciny itp. Każda próba rozmowy o wydarzeniach z października 1998 roku kończy się łzami.

Więź pomiędzy małżonkami oraz więź pomiędzy rodzicami i dziećmi mają szczególny charakter i szczególne zabarwienie emocjonalne, stanowiąc najwyższą formę więzi uczuciowej pomiędzy ludźmi. Dlatego też kwota przyznanego za zerwanie więzi zadośćuczynienia nie powinna być symboliczna. Żądane kwoty uwzględniają wszystkie okoliczności, w tym datę wypadku, fakt, iż zmarły C. C. jechał z nietrzeźwym kierowcą, a także krzywdę i ból powodów na skutek zerwania więzi łączącej ich z C. C. (pozew z uzasadnieniem k. 2 – 7).

W odpowiedzi na pozew pozwany Ubezpieczeniowy Fundusz gwarancyjny z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości. Podniósł 50% przyczynienia się poszkodowanego do powstania szkody (odpowiedź na pozew k.41 - 45).

W toku dalszego postępowania strony podtrzymywały swoje stanowiska w sprawie (protokół rozprawy k.75v.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

C. C. był ojcem powodów J. C., B. C., A. C., W. Z. i R. C. oraz mężem powódki T. C.. W chwili śmierci ojca powód J. C. miał 16 lat, B. C. 12 lat, A. C. 9 lat, W. C. 7 lat, R. C. 6 lat.

W dniu 24 października 1998 roku w W., gmina B. doszło do wypadku drogowego, polegającego na tym, że kierujący samochodem O. (...) ne rej. (...) – Z. B. znajdujący się w stanie nietrzeźwości zjechał na lewy pas ruchu a następnie uderzył w przydrożne drzewo w wyniku czego śmierć poniósł między innymi C. C.. Wobec śmierci sprawcy wypadku Prokuratura Rejonowa w Lubartowie umorzyła dochodzenie w sprawie niniejszego wypadku. C. C. w chwili wypadku był pod wpływem alkoholu. (postanowienie o umorzeniu dochodzenia k. 28 – 29).

Pozwany nie sprostał obowiązkowi udowodnienia zgłoszonego zarzutu przyczynienia się C. C. do powstania szkody.

Zmarły C. C. wspólnie z żoną prowadzili gospodarstwo rolne o powierzchni 15 ha. Hodowali tuczniaki, krowy, mieli konie. Czas wolny spędzał z rodziną, razem chodzili do K., na odpusty, pomagał dzieciom w nauce, był bardzo dobrym mężem i ojcem, dbał o prawidłowy rozwój dzieci.

C. C. pozostawał z T. C. w związku małżeńskim 17lat, było to udane małżeństwo, tworzyli kochającą się rodzinę. T. C. w chwili śmierci męża miała 44 lata. Życie powodów po śmierci męża i ojca diametralnie się zmieniło, powodowie zmuszeni byli zająć się pracami w domu i pozyskiwaniem środków finansowych na bieżące utrzymanie całej rodziny, byli smutni, przygnębieni (zeznania powodów: T. C. k. 166v., J. C. k. 166v., A. C. k. 166v., W. C. k. 166v., R. C. k. 167, B. C. k. 167, zeznania świadków J. J. k. 78v., Z. K. k. 78v. - 79).

Powódka T. C. ma obecnie 61 lat, jest emerytką. Po śmierci męża nadal, wspólnie z dziećmi, prowadzi i prowadzi gospodarstwo rolne. W cięższych pracach gospodarczych pomaga jej rodzina, sąsiedzi. Po śmierci męża u powódki

pojawiła się przewlekła reakcja depresyjna jako reakcja żałoby. U powódki pojawiło się dużo uczuć takich jak żal, smutek, przygnębienie, poczucie straty, bardzo boleśnie odczuła nagłe zerwanie silnych więzi łączących ją z mężem. Powódka odczuwała anhedonię, miała problemy ze snem, okresowo odczuwała niepokój, nieokreślony lęk. Obecnie powódka radzi sobie z wykonywaniem codziennych prac, uczestniczy w życiu rodzinnym, potrafi przeżywać radosne wydarzenia (np. związane z kontaktami z synami i wnukami). Nie występuje u niej patologicznie obniżony nastrój, przygnębienie pesymistyczne myślenie czy zaburzenia rytmów biologicznych obserwowane bezpośrednio po śmierci męża. Nigdy nie związała się z innym mężczyzną (opinia biegłego psychologa k. 115 -118).

Powód J. C. ma obecnie 33 lata, jest rolnikiem. Jest żonaty od 2006 roku. Mieszka z żoną i dwójką dzieci u teściów. Z matką i rodzeństwem utrzymuje bliskie kontakty. Śmierć ojca, która była stratą nagłą i niespodziewaną wywołała u powoda stan żałoby, co wiązało się z doświadczaniem cierpień psychicznych. Obecnie powód już nie koncentruje się na przeżywaniu żałoby, chociaż wzmianki na temat ojca wywołują jeszcze negatywne emocje (żal, tęsknotę). Taki stan nie wpływa jednak niekorzystnie na jego codzienne funkcjonowanie. Powód radzi sobie z wykonywaniem codziennych obowiązków w tym pracy zawodowej, uczestniczy w miarę możliwości w życiu matki i rodzeństwa, cieszy się swoimi dziećmi, czerpie radość z bycia w małżeństwie, potrafi przeżywać radosne wydarzenia, spotyka się ze znajomymi. Reakcja depresyjna występująca u powoda po śmierci ojca miała charakter egzogenny i przejściowy (opinia biegłego psychologa E. M. k. 138 – 141).

Powódka A. C. obecnie ma 26 lat, z wykształcenia jest magistrem filologii polskiej. Jest panną. Po śmierci ojca u opiniowanej pojawiła się reakcja depresyjna jako reakcja na żałobę. Wychodzenie z żałoby trwało u powódki kilka lat. Po śmierci ojca sytuacja życiowa powódki zdecydowanie uległa pogorszeniu. Matka (mimo całego swojego oddania, miłości i emocjonalnego wsparcia) nie była w stanie zapewnić jej takich warunków do rozwoju i wykształcenia, jakie mogłaby mieć, w przypadku dorastania w pełnej rodzinie. Obecność ojca zapewniłaby jej lepsze warunki materialne, co pozwoliłoby np. na rozwijanie zdolności, zainteresowań, czy też zapewnienie bardziej atrakcyjnych form spędzania wolnego czasu lub wakacji. Obecnie powódka już tak silnie nie koncentruje się na przeżywaniu żałoby, chociaż wzmianki na temat jej ojca wciąż jeszcze wywołują negatywne emocje (żal, tęsknotę). Taki stan nie ma już jednak wymiaru i nasilenia psychopatologicznego i nie wpływa niekorzystnie na jej funkcjonowanie, jak w ciągu kilku pierwszych lat po śmierci ojca. Powódka wyszła z żałoby, radzi sobie z wykonywaniem codziennych prac, z powodzeniem ukończyła edukację, uczestniczy w życiu matki i rodzeństw potrafi przeżywać radosne wydarzenia, chętnie spotyka się ze znajomymi, ma chłopaka (opinia biegłego psychologa E. M. k.127 - 131).

Powódka W. Z. ma obecnie 24 lat, jest studentką, założyła własną rodzinę. Po śmierci ojca u opiniowanej pojawiła się reakcja depresyjna jako reakcja na żałobę. Wychodzenie z żałoby trwało u powódki kilka lat. Obecnie powódka już tak silnie nie koncentruje się na przeżywaniu żałoby, chociaż wzmianki na temat jej ojca wciąż jeszcze wywołują negatywne emocje (żal, tęsknotę). Taki stan nie ma już jednak wymiaru i nasilenia psychopatologicznego i nie wpływa niekorzystnie na jej funkcjonowanie, jak w ciągu kilku pierwszych lat po śmierci ojca. Powódka wyszła z żałoby, radzi sobie z wykonywaniem codziennych prac domowych i w gospodarstwie, uczestniczy w życiu matki i rodzeństw potrafi przeżywać radosne wydarzenia, chętnie spotyka się ze znajomymi, ma męża a w planach dzieci. W chwili obecnej nie występuje u niej patologicznie obniżony nastrój, przygnębienie, pesymistyczne myślenie czy zaburzenie rytmów biologicznych. Rokowania na przyszłość są pozytywne, ze względu na młody wiek powódki, dużą ilość perspektyw życiowych i możliwości na przyszłość, które mogą częściowo zrekompensować jej stratę ojca (opinia biegłego psychologa E. M. k.121 – 125).

Powód R. C. ma 23 lata, jest rolnikiem. Po śmierci ojca u powoda pojawiła się reakcja żałoby. Tego typu depresja powstaje w wyniku urazu psychicznego bezpośrednio poprzedzającego jej pojawienie się. W przypadku powoda czynnikiem urazowym była nagła śmierć ojca. Obecnie powód już nie koncentruje się na przeżywaniu żałoby, chociaż wzmianki na temat ojca wywołują jeszcze negatywne emocje. Taki stan nie wpływa jednak niekorzystnie na jego codzienne funkcjonowanie. Powód radzi sobie z wykonywaniem codziennych obowiązków, w tym w pracy w gospodarstwie, uczestniczy w życiu całej swojej rodziny. W chwili obecnej nie występuje u niego patologicznie

obniżony nastrój, przygnębienie, pesymistyczne myślenie czy zaburzenia rytmów biologicznych obserwowane bezpośrednio po śmierci ojca (opinia biegłego psychologa E. M. k. 133 - 136).

Powód B. C. ma obecnie 28 lat, jest rolnikiem. Mieszka wraz z matką i rodzeństwem- najmłodszym bratem R. i siostrą A. w O.. Jest kawalerem, nie ma dzieci. Z rodzeństwem i matką ma dobre relacje. Po śmierci ojca u powoda pojawiła się reakcja żałoby. Tego typu depresja powstaje w wyniku urazu psychicznego bezpośrednio poprzedzającego jej pojawienie się. W przypadku powoda czynnikiem urazowym była nagła śmierć ojca. Obecnie powód już nie koncentruje się na przeżywaniu żałoby a reakcja depresyjna występująca u powoda po śmierci ojca miała charakter egzogeny i odwracalny. W chwili powód radzi sobie z wykonywaniem codziennych obowiązków, w tym w pracy w gospodarstwie, uczestniczy w życiu matki, braci i siostr, potrafi przeżywać radosne wydarzenia, spotyka się ze znajomymi, realizuje swoje plany (opinia biegłego psychologa E. M. k.143 - 146).

W toku prowadzonego postępowania likwidacyjnego związanego ze zgłoszonymi przez powodów świadczeniami odszkodowawczymi, pozwany uznał swoje roszczenie co do zasady i z tytułu odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej wypłacił powodom w 2000 roku stosowne odszkodowanie. Kolejne zawiadomienie powodowie wystosowali do pozwanego w dniu 6 grudnia 2012 roku. Pozwany odmówił wypłaty żądanych kwot .

Opisany stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o przywołane dowody, zgromadzone w aktach sprawy. Dowody te obejmowały dokumenty prywatne i urzędowe (w kopiach, odpisach), których prawdziwości, autentyczności i zgodności z oryginałem żadna ze stron procesu, reprezentowanych przez profesjonalnych pełnomocników nie kwestionowała.

W sprawie przeprowadzono dowód z opinii stałego biegłego sądowego psychologa. W ramach kontroli merytorycznej i formalnej opinii, Sąd nie dopatrył się żadnych nieprawidłowości nakazujących odebranie im przymiotu pełnowartościowego źródła dowodowego. Biegła wskazała wszelkie przesłanki przyjętego rozumowania, przedstawiła także jego tok oraz dokładnie opisała zastosowane narzędzia badawcze, zgodne z aktualnymi zasadami wiedzy obowiązującymi w dziedzinie objętej jej specjalizacją i omówiła ich wyniki cząstkowe. Wnioski płynące z opinii są klarowne i wynikają z przyjętych podstaw. Sąd nie dopatrył się w nich błędów logicznych, niezgodności z życiowym doświadczeniem bądź też niespójności z pozostałym materiałem dowodowym, końcowo dzieląc wnioski specjalisty. W tych warunkach przedmiotowe opinie posłużyły za pełnowartościową podstawę dokonanych ustaleń faktycznych, pozwalając także na weryfikację wiarygodności dowodów osobowych.

Sąd obdarzył wiarą zeznania powodów oraz świadków w przywołanym powyżej zakresie. Ich zeznania w opisanej w ustaleniach faktycznych części znajdują logiczne oparcie w pozostałych dowodach, zatem zostały uznane za wiarygodne.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie, choć jedynie w części.

Na wstępie rozważań zauważyć należy, iż pozwany kwestionował swoją odpowiedzialność w zakresie zadośćuczynienia należnego powodom, a śmierć C. C. nastąpiła w wyniku deliktu, który nastąpił przed nowelizacją i wejściem w życie art. 446 § 4 k.c.

W ocenie Sądu niewątpliwie doszło do naruszenia dóbr osobistych powodów w postaci więzi emocjonalnej wiążącej ich z ojcem i mężem. Katalog dóbr osobistych, do którego odwołuje się art. 23 k.c., ma bowiem charakter otwarty i wymienia on dobra osobiste człowieka pozostające pod ochroną prawa cywilnego w sposób przykładowy, uwzględniając te dobra, które w praktyce mogą być najczęściej przedmiotem naruszeń. Nie budzi również wątpliwości fakt, że przedmiot ochrony oparty na podstawie art. 23 i 24 k.c. jest znacznie szerszy. Należy uznać, że ochronie podlegają wszelkie dobra osobiste rozumiane jako wartości niematerialne związane z istnieniem i funkcjonowaniem podmiotów prawa cywilnego, które w życiu społecznym uznaje się za doniosłe i zasługujące z tego względu na

ochronę. W judykaturze uznano, że do katalogu dóbr osobistych nie wymienionych wprost w art. 23 k.c. należy np. pamięć o osobie zmarłej, prawo do intymności i prywatności życia, prawo do planowania rodziny lub pleć człowieka. Nie ulega wątpliwości, że rodzina jako związek najbliższych osób, które łączy szczególna więź wynikająca najczęściej z pokrewieństwa i zawarcia małżeństwa, podlega ochronie prawa. Dotyczy to odpowiednio ochrony prawa do życia rodzinnego obejmującego istnienie różnego rodzaju więzi rodzinnych. Więż rodzinna odgrywa doniosłą rolę, zapewniając członkom rodziny m.in. poczucie stabilności, wzajemne wsparcie obejmujące sferę materialną i niematerialną oraz gwarantuje wzajemną pomoc w wychowaniu dzieci i zapewnieniu im możliwości kształcenia. Należy zatem przyjąć, że prawo do życia rodzinnego i utrzymania tego rodzaju więzi stanowi dobro osobiste członków rodziny i podlega ochronie na podstawie art. 23 i 24 k.c. W konkretnym stanie faktycznym spowodowanie śmierci osoby bliskiej może zatem stanowić naruszenie dóbr osobistych członków jej rodziny i uzasadniać przyznanie im zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. (zob. uzasadnienie wyroku SN z dnia 14 stycznia 2010 r. sygn. IV CSK 307/09). Więż emocjonalna łącząca osoby bliskie jest dobrem osobistym, a doznany na skutek śmierci osoby bliskiej uszczerbek może polegać nie tylko na osłabieniu aktywności życiowej i motywacji do przezwycięzania trudności przez pozostałych przy życiu członków rodziny, lecz jest także następstwem naruszenia tej relacji między osobą zmarłą a jej najbliższymi (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2010 r., IV CSK 307/09, z dnia 10 listopada 2010 r., II CSK 248/10, uchwała SN z dnia 22 października 2010 roku, III CZP 76/10).

Powyższe rozważania uprawniają zatem do stwierdzenia, iż powodowie trafnie oparli swoje roszczenia na podstawie art. 24 k.c. w zw. z art. 448 k.c. Śmierć osoby bliskiej może stanowić naruszenie dóbr osobistych (art. 448 k.c.) w postaci więzi emocjonalnej łączącej te osoby, a także prawa do życia rodzinnego, czy utrzymywania wspólnych więzi. Takim zaś dobrem osobistym był stosunek emocjonalny łączący powodów w W. S..

W ocenie Sądu skoro posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem pojazdu szkodę, której następstwem jest między innymi śmierć, to w ramach zawartej umowy ubezpieczenia ubezpieczyciel przejmuje odpowiedzialność sprawcy, taka jest bowiem istota ubezpieczania się od odpowiedzialności cywilnej (art. 9 ust. 1 omawianej ustawy, art. 822 k.c.). Nie można zatem interpretować art. 34 ust. 1 tejże ustawy w ten sposób, że odpowiedzialność ubezpieczyciela za szkodę w postaci naruszenia dóbr osobistych osób najbliższych osoby zmarłej, wywołane śmiercią na skutek wypadku spowodowanego przez kierującego pojazdem mechanicznym, za którą on sam ponosi odpowiedzialność byłaby wyłączona. Krzywdą wyrządzoną zmarłemu jest utrata życia, dla osób mu bliskich zaś jest to naruszenie dobra osobistego poprzez zerwanie więzi emocjonalnej, szczególnie bliskiej w relacjach rodzinnych. Trudno też różnicować krzywdę osoby bliskiej, w związku ze śmiercią członka rodziny, w zależności od tego czy zadośćuczynienie wypłacane przez ubezpieczyciela znajduje oparcie w art. 446 § 4 k.c., czy też w art. 448 k.c., bowiem nie znajduje ono uzasadnienia.

W stanie faktycznym rozpoznawanej sprawy powódka T. C. w następstwie śmierci osoby bliskiej - męża jak również powodowie J. C., B. C., A. C., W. Z. i R. C. – w następstwie śmierci ojca doznali krzywdy w postaci cierpień psychicznych. Okolicznością bezsporną była bezprawność zawinionego działania sprawcy wypadku za którego zastępczą odpowiedzialność ponosi niewątpliwie pozwany jak też to, że śmierć ojca i męża powodów była powiązana adekwatnym związkiem przyczynowym z bezprawnym działaniem kierowcy samochodu. Spowodowanie wypadku komunikacyjnego, w którym śmierć poniósł C. C. zamieszkujący wspólnie z powodami, głowa całej rodziny, aktywnie uczestniczący w jej życiu i funkcjonowaniu, utrzymujący ścisłe kontakty z dziećmi jak i z żoną, pozostający w prawidłowych relacjach z poszczególnymi jej członkami, było zatem bezprawnym, zawinionym naruszeniem ich prawa do życia w pełnej rodzinie, prawa do utrzymania więzi rodzinnych i wywołało krzywdę wymagającą kompensaty finansowej. Sąd był zatem w tej sprawie uprawniony do przyznania powodom tytułem odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Nie ulega wątpliwości, iż rodzina, jako związek najbliższych osób, które łączy szczególna więź wynikająca najczęściej z pokrewieństwa i zawarcia małżeństwa, podlega ochronie prawa. Dotyczy to odpowiednio ochrony prawa do życia rodzinnego obejmującego istnienie różnego rodzaju więzi rodzinnych. Dobro rodziny jest nie tylko wartością powszechnie akceptowaną społecznie, ale także uznaną za dobro podlegające ochronie konstytucyjnej – artykuł 71 Konstytucji RP stanowi bowiem, że Państwo w swojej polityce społecznej i gospodarczej ma obowiązek uwzględniania

dobra rodziny. Dobro rodziny wymienia także art. 23 k.r.o., zaliczając obowiązek współdziałania dla dobra rodziny do podstawowych obowiązków małżonków. Wiąż rodzinna odgrywa doniosłą rolę, zapewniając członkom rodziny m.in. poczucie stabilności, wzajemne wsparcie obejmujące sferę materialną i niematerialną oraz gwarantuje wzajemną pomoc w wychowaniu dzieci i zapewnieniu im możliwości kształcenia. Należy zatem przyjąć, że prawo do życia rodzinnego i utrzymania tego rodzaju więzi stanowi dobro osobiste członków rodziny i podlega ochronie prawnej.

W judykaturze akcentuje się, że na rozmiar krzywdy związanej ze śmiercią osoby bliskiej mają przede wszystkim wpływ: dramatyzm doznań, poczucie osamotnienia i pustki, wstrząs psychiczny, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem odejścia osoby bliskiej (nerwicy, depresji), stopień w jakim pokrzywdzony potrafił się znaleźć w nowej rzeczywistości (por. uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 8 sierpnia 2012 roku, I ACa 330/12). W realiach sprawy ustalono jednoznacznie, że cierpienia psychiczne powódki T. C. miały charakter długotrwały i znacząco wpływały na jej funkcjonowanie społeczne. Na skutek tragicznych w swych skutkach wydarzeń powódka stała się osobą, która odczuwa lęk przed przyszłością, obawia się, że nic dobrego już jej nie spotka. Śmierć męża z którym przeżyła 17 lat w związku małżeńskim odcisnęła na niej nieodwracalne piętno. Mimo upływu lat powódka nie odzyskuje radości życia, ogranicza się do zacisza własnego domu i pomagania dzieciom, korzysta z oparcia jakie dają jej dzieci.

Tragiczne w swych skutkach zdarzenie z 24 października 1998 roku niewątpliwie pozostawiło niezatarte ślady również w psychice 16 - letniego w dacie zdarzenia powoda. J. C., który w brutalny sposób został pozbawiony oparcia, męskiego wzorca, a tym samym poczucia bezpieczeństwa. Istniejące między powodem, a jego ojcem więzi emocjonalne zerwane zostały nagle i w sposób nieodwracalny. Co za tym idzie ujawniły się wówczas stany lękowe, drażliwości, smutku apatii, rozchwiania. Śmierć C. C. zdominowała życie małoletniego powoda, trudności w zaakceptowaniu rzeczywistości, dolegliwości somatycznych spowodowanych zaistniałym stresem. Nadal mimo upływu lat powód odczuwa brak osoby z którą czuł się tak związany.

Wiąż rodzinna łącząca powódkę A. C., która w dacie śmierci ojca miała 9 lat, z ojcem również była bardzo silna. Ojciec szczególnie opiekował się swoimi córeczkami, pomagał w lekcjach, jeździł na „biały tydzień”.

Bez powtarzania dokonanych ustaleń należy zatem tylko zaakcentować, że u wszystkich powodów wskutek śmierci C. C. powstało poczucie pustki i osamotnienia, a jednocześnie wpłynęło istotnie na emocjonalne i społeczne ich funkcjonowanie Sąd zarazem nie mógł pominąć okoliczności, że po pewnym okresie czasu funkcjonowanie rodziny uległo stabilizacji, powodowie wspólnym wysiłkiem wykonali prace wykończeniowe w postawionym jeszcze za życia poszkodowanego domu i zamieszkali w nim wspólnie. Powodowie podejmuje aktywność związaną ze zdobyciem dalszego wykształcenia. Wszystkie te okoliczności nie sprawiają jednak, iż ból i smutek oraz wiążące się z tym cierpienia po stracie najbliższej osoby zmalały lub już ustały.

Mając na względzie powyższe rozważania Sąd uznał, że krzywda powódki zostanie w całości zrekompensowana zadośćuczynieniem w wysokości 30 000 złotych, a powodów J. C., B. C., A. C., W. Z. i R. C. po 25 000,00złoty tytułem zadośćuczynienia. Wskazane sumy w ocenie Sądu będą właściwe dla zatarcia negatywnych emocji lub co najmniej złagodzenia odczucia krzywdy po śmierci ojca i męża (por. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 24 lutego 2012 roku, sygn. akt I ACa 84/12, LEX 1124827, tak też uchwała pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z 8 grudnia 1973 roku, III CZP 37/73, OSNC 1974. poz. 145).

Na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. Sąd zasądził odsetki ustawowe od zasądzonych kwot zgodnie z żądaniem pozwu. Zgodnie bowiem z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2003 roku, Nr 124, poz. 1152 ze zm.) zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. Z uwagi na fakt, że w sprawie powodowie zgłosili swoje roszczenie w zakresie zadośćuczynienia w dniu 6 grudnia 2012 roku, należały się im odsetki od pierwszego dnia następującego po upływie 30 dni od dnia doręczenia wezwania do zapłaty tj. od dnia 21 stycznia 2013 roku.

Dalej idące żądanie zadośćuczynienia, jako niezasadne i zdecydowanie nazbyt wygórowane, podlegało oddaleniu na podstawie wskazanych przepisów.

Dodać przy tym jeszcze należy, że powodowie przyznali w toku niniejszego procesu, iż mimo traumy jakiej doznali po śmierci C. C. ich życie powróciło do normy. Potrafią przeżywać radosne wydarzenia, spotykać się ze znajomymi, realizować swoje pasje. Rodzina mimo doznanej tragedii wspiera się, a wśród jej członków nie ma konfliktów, powodowie wzajemnie się o siebie troszczą starając się być dla siebie oparciem.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu wynika z art. 100 k.p.c.

W punkcie 9 wyroku Sąd na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 8 709,10złote tytułem części nieuiszczonych kosztów sądowych w zakresie w jakim Sąd uwzględnił powództwo oraz wydatków na wydanie opinii biegłych. W pozostałej części Sąd przejął je na rachunek Skarbu Państwa.

Z tych względów na podstawie powołanych przepisów, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.